18 Yaş Üstü Performans Tenisçilerinin Kişilik Özelliklerinin Cinsiyete Göre Değerlendirilmesi

Erdal DEMİR, Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Çanakkale, Türkiye, erdaldemir23@hotmail.com
Kadir KOYUNCUOĞLU, Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Çanakkale, Türkiye. koyuncuoglu45@gmail.com
Bilal KARAKOÇ, Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Çanakkale, Türkiye. adabilal@gmail.com
Hasan ABANOZ, Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Çanakkale, Türkiye. hsn.abanoz@gmail.com
Uğur ŞENTÜRK, Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Çanakkale, Türkiye. ugur_senturk@mynet.com
Hacı Ahmet TAŞPINAR, Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Çanakkale, Türkiye. taspinarahmet@comu.edu.tr
Esra YAZICI, Tenis Antrenörü, Antalya, Türkiye. esra_yzc@outlook.com

Abstract

The purpose of this study is examining the relationship between gender variable and personality traits of performance tennis players 18 and above the age of 18. The research was conducted in accordance with scanning model. The research group were formed by 80 tennis players who are 18 and over the age of 18 and who have individual or club license and who participated to the performance tennis tournaments connected to Turkey Tennis Federation in 2013. The sports clubs in Istanbul where the research conducted are; Taç Sports Club (n=13), ENKA Sports Club (n=21), TED Sports Club (n=23) and Istanbul Tennis Club (n=23). 51,2% (n=41) of the research group was formed by female tennis players, and 48,8% (n=39) of the research group was formed by male tennis players. The mean age of the research group was 19,6. PERI Personality Inventory short form which is developed by Sevinç (2005) as a data collection tool and consists of 25 questions is used in the research. According to the results obtained in the research; it was seen that; while Sense of Responsibility subcomponent of 18 year old performance tennis players had the highest average score ($\overline{\overline{X}}$=4.32), Emotional stability subcomponent had the lowest average score ($\overline{\overline{X}}$=3,31). With these results it is understood that performance tennis players are not lymphatic, they have difficulty in managing anger, they externalize their anger easily, they are not optimistic when things go wrong, they cannot tolerate criticism, they have difficulty in opposing their wishes and desires. Furthermore, independent group t test was performed because the research group showed normal distribution according to gender and according to these results there was significant difference found only in extraversion subcomponents in factor points of personality traits of performance tennis players ($p<0,05$). According to the results it is understood that; female tennis players like spending time with people, they don't like to remain in the background, they demand justice to the end, they persuade other people in line with their opinion, they don't like constant life, they like fun and adventure, they are witty and cheerful. There was no difference found in openness to experience, emotional stability, compatibleness and sense of responsibility subcomponents according to gender ($p>0,05$).

Giriş

Kişilik, Latincede tiyatro oyuncularının rollerine uygun olarak taktıkları maske anlamına gelen "persona" sözcüğünden türetilmiştir (Köknel, 2005, Zel, 2001, Hjelle ve Ziegler 1976). Eski Yunan tiyatro oyuncuları yüzlerine bir maske takardı ve bu maske oyuncuların rollerini ihtiva ederdi. Bu oyunlardaki roller yaşama ait rollerdi ve böylece kişilik ile ilgili ilk düşüncelerin görüntüsü olarak kabul edilirdi (Hjelle ve Ziegler, 1976). Larsen ve Buss ise kişiliği, psikolojik özellikler kümesi olarak tanımlamışlardır (2008).

Amaç: Bu çalışmanın amacı, ülkemizde 18 yaş ve üstü performans tenisçilerinin kişilik özelliklerinin cinsiyet değişkeniyle arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Araştırma tarama modeline uygun olarak yapılmıştır. Araştırma grubu, 2013 yılında Türkiye Tenis Federasyonu'na bağlı olarak gerçekleştirilen performans tennis turnuvalarına katılmış, ferdi yada külüp lisansına sahip 18 yaş ve üstü 80 tenisçiden oluşmuştur. Araştırma İstanbulda, Taç Spor Kulübü (n=13), ENKA Spor Kulübü (n=21), TED Spor Kulübü (n=23) ve İstanbul Tenis Kulübü'nde (n=23) yapılmıştır. Araştırma grubunun %51,2'si (n=41) kadın tenisçiler, %48,8'ini (n=39) erkek tenisçiler oluşturmuştur. Araştırma grubunun yaş ortalaması ise 19,6'dır. Katılımcıların kişilik özelliklerini ölçmek amacıyla Sevinç (2005) tarafından geliştirilmiş (PERI Kişilik Envanteri) ölçek kullanılmıştır. Ölçek beş faktör kişilik teorisine göre geliştirilmiş olup beş ana kişilik özelliğini (deneyime açıklık, sorumluluk bilinci, dışadönüklük, geçimlilik ve duygusal denge) ölçmektedir. Ölçek 5'li Likert ölçeğinde (5:kesinlikle katılıyorum, 1: kesinlikle katılmıyorum) düzenlenmiş toplam 25 ifade içermektedir. Ölçekte her bir kişilik boyutu için beşer ifade yer almaktadır. Envanterde yer alan ifadeler; Bu ifade benim için; (a) Kesinlikle doğru (b) Doğru (c) Ne doğru ne değil (d) Doğru değil (e) Kesinlikle doğru değil, şıkları ile cevaplanmıştır. Ölçekteki boyutlar için hesaplanan Cronbach's Alpha değerleri 0,70 ile 0,88 arasında değişmektedir. Envanter, araştırmacı tarafından kulüplere gidilerek alınan izinlerden sonra tenisçilere antrenman öncesinde veya antrenman sonrasında yüz yüze tekniği ile uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucunda; 18 yaş performans tenisçilerinin; Sorumluluk bilinci kişilik alt boyutunda en yüksek ortalama puana ($\bar{X}$=4,32) sahip olmuşlardır. Böylece katılımcıların, kendilerini güçlükler karşısında pes etmeyen, detaylara dikkat eden, planlı hareket eden ve disiplinli bireyler olarak tanımladıkları

görülmüştür. Demir'in (2012), beden eğitimi öğretmenlerinin kişilik özelliklerini değerlendirmesi sonucunda sorumluluk bilinci en yüksek ortalama puana sahip olmuştur. Duygusal denge alt boyutunda ise en düşük ortalama puana ($\bar{\bar{X}}$=3,31) ile "düşük" düzeyde sahip oldukları görülmüştür. Bu sonuç ile performans tenisçileri, yeterince kötümser hisseden, sinirlerine yeterince hakim olmayan, kaygı düzeyi yüksek kişiler olarak tanımlamışlardır. Ayrıca araştırma grubu cinsiyete gore normal dağılım gösterdiği için bağımsız grup t testi yapılmış ve bu sonuçlara göre performans teniscilerinin kişilik özellikleri faktör puanları sadece dışadönüklük alt boyutunda kadınlar lehine anlamlı farklılık göstermiştir ($p<0,05$). **Sonuç:** Buna sonuca gore; kadın tenisçilerin, erkek teniscilere gore daha sosyal, kendine güvenen, çıkarlarını koruyan ve başkalarına karşı yakınlık göseren bireyler oldukları görülmüştür. Deneyime açıklık, duygusal denge, geçimlilik ve sorumluluk bilinci alt boyutlarında ise cinsiyet değişkenine göre farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Yapılan benzer çalışmalarda da erkek ve kadın beden eğitimi öğretmenlerinin kişilik özellikleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Demir, 2012, Gyomber, Learnt & Kovacs, 2009, Valkova, & Gorny, 2013).

Anahtar kelimeler: Kişilik, Kişilik Özellikleri, Tenis, Performans Tenisi

Kaynaklar

Demir, E. (2012). Ortaokullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterliliklerinin algılanışının değerlendirilmesi. Doktora tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul 2012.

Gyomber, N., Learnt, A., & Kovacs, K. (2009). Differences between personality characteristics and sport performance by age and gender, Acta Facultatis Educationis Physicae Universitatis Comenianae I (III/II) 5-15.

Hjelle, L.A. & Ziegler D.J. (1976). Personality theories: Basic Assumptions, Research and Applications, Newyork: McGraw-Hill Book Company.

Köknel, Ö. (2005). Kaygıdan mutluluğa kişilik, Akdeniz Yayıncılık, İstanbul, 2005.

Larsen, R.J. & Buss, D.M. (2008). Personality psychology: domains of knowledge about human nature, McGraw-Hill Book Company, Boston.

Sevinç, L. (2005). PERİ Kişilik Envanteri Teknik Kitapcığı. İstanbul: Assesment Systems Yayınları.

Valkova, H. & Gorny, M. (2013). Personality of physical education teachers and adapted physical activity. TRENDS in Sport Sciences, 2 (20), 107-114.

Zel, U. (2001). Kişilik ve liderlik. Ankara: Seçkin Yayınları